

HLAVNÝ KONTROLÓR MESTA BANSKÁ BYSTRICA

S P R Á V A O VÝSLEDKU NÁSLEDNEJ FINANČNEJ KONTROLY č. 3/2014

V súlade s ust. § 18 f ods. 1 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov Mestskému zastupiteľstvu Mesta Banská Bystrica

p r e d k l a d á m

správu o výsledku následnej finančnej kontroly č. 3/2014 - kontroly dodržiavania vybraného VZN č. 19/2009 - úplné znenie - o poskytovaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky občanom mesta Banská Bystrica v roku 2013

Kontrola bola vykonaná v súlade s ust. § 18d a § 18e zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v nadväznosti na rámcový Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta Banská Bystrica na I. polrok 2014, schválený uznesením Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica č. 1194/2013 dňa 10.12.2013.

Cieľom kontroly bolo preveriť stav a úroveň vybavovania žiadostí o poskytnutie jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky na pomoc občanovi v roku 2013 a či pri schvaľovaní žiadostí o jednorázové dávky bolo postupované v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými normatívnymi aktami vydanými na ich základe

v kontrolovanom subjekte - oddelenie sociálnej a krízovej intervencie Mestského úradu Banská Bystrica.

Mesto Banská Bystrica v zmysle ust. § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení má povinnosť poskytnúť obyvateľovi mesta nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou, najmä zabezpečiť mu prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc. V nadväznosti na ust. § 24 písm. a) zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov o jednorázovej dávke v hmotnej núdzi následne pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti o tom rozhoduje.

Na základe uvedeného, pre poskytovanie jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky na pomoc občanovi boli zapracované podmienky do Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 19/2009 - úplné znenie o poskytovaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky občanom mesta Banská Bystrica, dodržiavanie ktorého bolo skontrolované s nasledovným výsledkom.

Mesto Banská Bystrica poskytuje jednorázovú dávku v hmotnej núdzi a mimoriadnu dávku na pomoc občanovi zo svojho rozpočtu. O výške dávky v hmotnej núdzi rozhoduje primátor mesta s prihliadnutím na objem finančných prostriedkov v rozpočte mesta určených na poskytovanie jednorázových dávok v hmotnej núdzi schválených v mestskom zastupiteľstve.

V rámci schváleného rozpočtu Mesta Banská Bystrica na rok 2013 a po jeho uskutočnených úpravách boli v podprograme 15.4.2. - Jednorázové dávky - funkč. klasif. 10.7.01. - dávky sociálnej pomoci vyčlenené finančné prostriedky v celkovej výške 2 500,00 €, z ktorých bolo vyčerpaných 2 403,10 €.

Overovaním stavu v oblasti hospodárenia a nakladania finančných prostriedkov pri poskytovaní jednorázových dávok v hmotnej núdzi (na základe predložených dokladov a v nadväznosti na právoplatné rozhodnutia o priznaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi) bol zistený rozdiel v plnení rozpočtu podprogramu 15.4.2 v celkovej čiastke 31,90 €, ktorý vznikol nesprávnym zaradením výdavku do príslušnej ekonomickej klasifikácie.

Prehľad výdavkovej časti so zameraním na čerpanie finančných prostriedkov podprogramu 15.4.2 funkč. klas. 10.7.01. (údaje získané kontrolou dokladov predložených kontrolovaným subjektom)				
kód	názov	plnenie rozpočtu	stav plnenia (zistený podľa dokladov)	rozdiel
	Na dávku v hmotnej núdzi a príspevok k dávke	2 403,10	2 435,00	31,90
	Jednorázové dávky v hmotnej núdzi celkom :	603,10	635,00	+ 33,00 (kolkov)
	- dávka jednotlivcom	336,10	368,00	- 1,10 (poštovné)
	- dávka rodine s deťmi	267,00	267,00	= 31,90
64206	Mimoriadna dávka na pomoc občanovi celkom :	1 740,00	1 740,00	---
	- dávka jednotlivcom	650,00	650,00	
	- dávka rodine s deťmi	1 090,00	1 090,00	
	Zostatok z roku 2012 (vecná dávka jednotlivcom)	60,00	60,00	---
	Plnenie spolu :	2 403,10	2 435,00	31,90

Sociálna starostlivosť obyvateľom mesta Banská Bystrica je zabezpečovaná odborom sociálnych vecí - oddelením sociálnej a krízovej intervencie Mestského úradu Banská Bystrica (ďalej OSKI alebo kontrolovaný subjekt), ktorý v rámci tejto činnosti vedie aj celú spisovú agendu pri poskytovaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky na pomoc občanovi.

V kontrolovanom období roku 2013 bolo Mestu Banská Bystrica doručených celkom 51 žiadostí o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky na pomoc občanovi, ktoré kontrolovaný subjekt mal rozdelené podľa sociálnych skupín :

- sociálna skupina - jednotlivci (celkom 25 prijatých žiadostí)
- sociálna skupina - rodiny s deťmi (celkom 26 prijatých žiadostí)

Prehľad žiadostí o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi a mimoriadnu dávku na pomoc občanovi prijatých v roku 2013

sociálna skupina	žiadosť o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi				žiadosť o mimoriadnu dávku na pomoc občanovi				poskytnuté jednorázové dávky (v €)
	prijaté (celkom)	zamietnuté	schválené	výška dávky (v €)	prijaté (celkom)	zamietnuté	schválené	výška dávky (v €)	
JEDNOTLIVCI			11	368,00			3	650,00	1 018,00
- vecná dávka			4	150,00					150,00
- peňažná dávka	21	10	4	185,00	4	1	3	650,00	835,00
- kúpa kolkov			2	33,00					33,00
RODINA s deťmi			3	267,00			4	1 090,00	1 357,00
- peňažná dávka	21	18	3	267,00	5	1	4	1 090,00	1 357,00
SPOLU :	42	28	14	635,00	9	2	7	1 740,00	2 375,00

Postup a konanie pri posudzovaní a poskytovaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi (ďalej JDHN) upravuje ust. § 5 ods. 1 - ods. 6 kontrolovaného záväzného nariadenia v nadväznosti na podmienky stanovené v ust. § 25 ods. 1 zákona č. 599/2003 Z. z. , *podľa ktorého na konanie o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní - zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej správny poriadok) ak tento zákon neustanovuje inak.*

Postup a konanie pri posudzovaní a poskytovaní mimoriadnej dávky na pomoc občanovi (ďalej MD) upravuje ust. § 6 ods. 1 - ods. 6 a ust. § 7 kontrolovaného nariadenia. Mimoriadna dávka na pomoc občanovi je dobrovoľná forma sociálnej pomoci mesta a na jej priznanie nie je právny nárok. *Na konanie o poskytovaní tejto dávky sa nevzťahuje zákon o správnom konaní č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.*

Kontrolou bola preverená spisová agenda všetkých 51 žiadostí podaných občanmi Mestu Banská Bystrica, ktorí v roku 2013 požiadali o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi o mimoriadnu dávku na pomoc občanovi.

Pri získavaní a spracovávaní údajov jednotlivých žiadateľov - občanov mesta Banská Bystrica, kontrolný orgán vo vzťahu k ust. § 5 VZN postupoval nielen v rámci zákonných kompetencií hlavného kontrolóra, ale aj v zmysle zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov. Kontrolná činnosť hlavného kontrolóra sa nevzťahuje na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch fyzických alebo právnických osôb rozhoduje obec v správnom konaní.

Občania mesta Banská Bystrica (jednotlivci), ktorí sa ocitli v hmotnej núdzi využili svoje právo domáhať sa pomoci poskytnutím jednorázovej dávky v hmotnej núdzi z dôvodu ich nepriaznivej sociálnej situácie a o dávku požiadali za účelom

- poskytnutia finančných prostriedkov z dôvodu neskorého vyplácania sociálnej dávky, jej zníženia
- poskytnutia finančných prostriedkov na stravu, bývanie, veci osobnej potreby, vybavovanie osobných dokladov, za sociálne služby a starostlivosť v sociálnych zariadeniach, za liečebné náklady, na pokrytie nákladov za lieky, cestovné do zdravotných zariadení, na úhradu nedoplatku za elektrickú energiu

Občania mesta sociálnej skupiny - rodina s deťmi taktiež využili svoje právo požiadať Mesto Banská Bystrica o pomoc v čase hmotnej núdze priznaním jednorázovej dávky na zabezpečenie ich základných životných potrieb z dôvodu

- nedostatku finančných prostriedkov na vybavenie dokladu totožnosti
- nedostatku finančných prostriedkov na nevyhnutné ošatenie, obuv, školské potreby
- poskytnutie finančnej pomoci na pokrytie liečebných nárokov pre maloleté dieťa

Kontrolou spisovej dokumentácie z vybavovania žiadostí o jednorázovú dávku v hmotnej núdzi bolo zistené, že kontrolovaný subjekt

- začímal konanie o priznaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi na základe preskúmania podanej žiadosti z hľadiska obsahovej a vecnej stránky, ktorú žiadateľ bol povinný predložiť Mestu Banská Bystrica na predpísanom tlačive, na ktorom boli uvádzané jeho osobné údaje, vrátane údajov o jeho bytových a majetkových pomeroch, ako aj údajov o spolu posudzovaných osobách žijúcich so žiadateľom v spoločnej domácnosti

- overovaním požadovaných dokladov priložených k žiadosti posudzoval dodržanie všetkých podmienok, vrátane dokladov nevyhnutných pre rozhodnutia o priznaní JDHN, a to : právoplatné rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Banská Bystrica (ďalej úrad) o posúdení hmotnej núdze žiadateľa, potvrdenie úradu o poberaní dávky a príspevku v hmotnej núdzi, potvrdenie úradu o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie, potvrdenie o úhradách za miestne dane a poplatky a čestné vyhlásenie o majetkových pomeroch žiadateľa, ak bola žiadateľom o JDHN sociálna skupina - rodina s maloletými

deťmi - jej povinnosťou bolo predložiť doklad - vyjadrenie školy o návšteve školy a hodnotenie žiaka,

- posudzoval sociálnu situáciu žiadateľa, čo bolo potvrdené záznamovým hárkom klienta, obsahom ktorého boli popisované jednotlivé vykonané konzultácie a intervencie sociálneho pracovníka aj za účasti žiadateľa
- v prípade osobných návštev občana priamo na oddelení sociálnej a krízovej intervencie MsÚ a jeho výzvy na podanie písomnej žiadosti spolu s doložením príslušných dokladov potrebných na posúdenie jeho sociálnej situácie, do úradného záznamu zapisoval dôvody a účel podania žiadosti o priznanie dávky v hmotnej núdzi, ďalej jeho obsahom bolo stručné zhrnutie sociálnych pomerov žiadateľa, ktoré zisťoval pri sociálnom šetrení v domácnosti žiadateľa a v závere záznamu zhodnocoval splnenie, nesplnenie podmienok na priznanie JDHN

- vypracoval a vedúcemu OSKI predložil na schválenie výpočtový list, v ktorom vypočítal výšku dávky a formu jej priznania, ktorú zisťoval rozdielom medzi sumou zákonného nároku podľa zákona č. 599/2003 Z.z. a príjmom žiadateľa a ďalších fyzických osôb spoločne posudzovaných

- vypracoval rozhodnutie o poskytnutí, neposkytnutí jednorázovej finančnej pomoci v súlade s ust. § 5 ods. 5 VZN s uvedením účelu, priznanej výšky JDHN a odôvodnenia priznania, nepriznania jednorázovej finančnej pomoci tak, ako to ukladá ust. § 47 zákona o správnom konaní

Kontrolou spisovej dokumentácie z vybavovania 9 žiadostí o poskytnutie mimoriadnej dávky na pomoc občanovi bolo zistené, že kontrolovaný subjekt

- každú podanú žiadosť o MD spolu s príslušnými dokladmi posudzoval v nadväznosti na ust. § 2 ods. 4 a § 6 VZN, čo zaznamenával do úradného záznamu

- po posúdení sociálnej situácie a majetkových pomerov žiadateľa a splnenia všetkých podmienok na priznanie mimoriadnej dávky predkladal formou „výpočtového listu“ vedúcemu OSKI MsÚ návrh priznania alebo zamietnutia mimoriadnej dávky s príslušným odôvodnením

- keďže výsledkom konania o poskytovaní mimoriadnej dávky na pomoc občanovi nie je vyhotovenie rozhodnutia o priznaní, resp. nepriznaní dávky v nadväznosti na zákon o správnom konaní, žiadateľom o poskytnutí alebo neposkytnutí tejto dávky bolo z úrovne Mesta Banská Bystrica oznamované písomne

Kontrolou bolo ďalej zistené, že mimoriadne dávky občanom mesta boli v kontrolovanom období roku 2013 poskytnuté 7 občanom v celkovej výške 1 740,00 €, a to :

- na preklenutia nepriaznivej sociálnej situácie (3 občanom mesta)
- na zabezpečenia služieb spojených s úmrtím žiadateľa a rodiny (2 občanom mesta)
- na liečbu ťažko zdravotne postihnutých fyzických osôb, ktoré sú so žiadateľom spoločne posudzované (2 občanom mesta)

V nadväznosti na ust. § 7 ods. 8 kontrolovaného VZN, podľa ktorého je žiadateľ povinný preukázať účelné vynaloženie prostriedkov priznaných mimoriadnou dávkou na pomoc občanovi, bolo zistené, že táto povinnosť bola splnená.

V súlade s ust. § 25 ods. 4 a ods. 5 zákona č. 599/2003 Z.z. nárok na jednorázovú dávku v hmotnej núdzi vzniká právoplatným rozhodnutím Mesta Banská Bystrica.

Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt po podpísaní rozhodnutia o priznaní JDHN štatutárom vyzval žiadateľa na jeho prevzatie, ktorý osobne v prítomnosti sociálneho pracovníka kontrolovaného subjektu následne svojím podpisom ho tak potvrdil a taktiež podpisom potvrdil vzdanie sa opravného prostriedku - odvolania proti vydanému rozhodnutiu. Dňom osobného prevzatia rozhodnutia došlo k jeho právoplatnosti, čo bolo potvrdzované úradnou pečiatkou so symbolom Mesta Banská Bystrica.

Žiadateľom, ktorým bola priznaná JDHN vo forme vecnej - poukazy na potraviny - okrem potvrdenia o prevzatí rozhodnutia o priznaní dávky a vzdania sa odvolania proti rozhodnutiu, tieto poukazy taktiež žiadatelia osobne prevzali priamo za prítomnosti sociálneho pracovníka, čo bolo preukázané ich podpismi na vystavených poukazoch (kópie).

O vybavení žiadosti vo veci poskytnutia MD na pomoc občanovi bolo žiadateľovi odpovedané písomne - listom Mesta Banská Bystrica, ktorý žiadatelia prevzali osobne na proti podpis u kontrolovaného subjektu, alebo im bolo zaslané (doporučene) prostredníctvom poštového úradu.

Ďalej bolo zistené, že po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, kontrolovaný subjekt za účelom vyplatenia priznanej jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky predkladal ekonomickému odboru MsÚ vystavené platobné poukazy spolu s rozhodnutiami o priznaní JDHN a písomným súhlasom štatutára o priznaní MD.

Súčasťou výkonu následnej finančnej kontroly v nadväznosti na ust. § 11 písm. c) zákona č. 502/2011 Z.z. o finančnej kontrole je aj skontrolovanie plnenia si zákonnej povinnosti kontrolovaným subjektom - vykonávanie predbežnej finančnej kontroly.

Predbežná finančná kontrola je súhrn kontrolných postupov a činností, ktorými sa overuje každá pripravovaná finančná operácia - overuje sa súlad pripravovanej finančnej operácie so schváleným rozpočtom, s uzatvorenými zmluvami, alebo inými rozhodnutiami o hospodárení s rozpočtovými prostriedkami, všeobecne záväznými právnymi predpismi. Finančnou operáciou je akýkoľvek príjem alebo použitie verejných prostriedkov v hotovosti alebo bezhotovostným spôsobom, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy.

Na základe uvedeného, vykonanou kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt pred vypracovaním rozhodnutia o priznaní JDHN a pred vydaním písomného oznámenia o priznaní MD v zásade predbežnú finančnú kontrolu vykonával. Táto skutočnosť bola preukázaná „výpočtovým listom“, na ktorom okrem dátumu a podpisu vedúceho odboru OSKI MsÚ (ako osoby vykonávajúcej predbežnú finančnú kontrolu), absentovala ďalšia zákonná podmienka súvisiaca s pripravovanou finančnou operáciou, a to, že na tomto doklade nebolo uvedené konkrétne vyjadrenie či bola predbežnou finančnou kontrolou overovaná finančná operácia, ktorá je alebo nie je v súlade s rozpočtom mesta schváleným v podprograme 15.4.2 - Jednorázové dávky, ako aj s ďalšími internými aktami riadenia o hospodárení s verejnými prostriedkami.

• **Záverečné zhodnotenie**

Kontrolou bolo preukázané, že pri schvaľovaní a priznávaní finančnej pomoci občanom mesta Banská Bystrica v roku 2013 formou jednorázových dávok v hmotnej núdzi a mimoriadnych dávok na pomoc občanovi, kontrolovaný subjekt dodržiaval podmienky stanovené v úplnom znení Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 19/2009. Tým, že pri určovaní výšky jednorázovej finančnej pomoci bolo prihliadané na rozdiel medzi sociálnou potrebou žiadateľa a jeho príjmami, vrátane výsledkov zo šetrení vykonávaných sociálnymi pracovníkmi oddelenia sociálnej a krízovej intervencie MsÚ, ani v jednom prípade nedošlo k prekročeniu priznanej výšky jednorázovej finančnej pomoci.

Záverom možno taktiež skonštatovať, že nedostatky zistené predmetnou kontrolou nemali zásadný vplyv na celkový priebeh konania pri poskytovaní jednorázovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky občanom mesta Banská Bystrica na preklopenie ich nepriaznivej sociálnej situácie.

Z vykonanej následnej finančnej kontroly bola vypracovaná Správa o výsledku následnej finančnej kontroly č. 3/2014 dňa 29. apríla 2014, s ktorou bol kontrolovaný subjekt oboznámený a k zisteným nedostatkom z vykonanej kontroly nevzniesol žiadne pripomienky.

Správa o výsledku kontroly bola prerokovaná s primátorom Mesta Banská Bystrica a podpísaním zápisnice dňa 21. mája 2014 bola týmto kontrola ukončená. Aj keď kontrolou neboli zistené zásadné pochybenia porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov, hlavný kontrolór uložil kontrolovanému subjektu povinnosť v stanovených termínoch prijať opatrenia na predchádzanie

a nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku a predložiť ich hlavnému kontrolórovi Mesta Banská Bystrica a následne o ich splnení, plnení predložiť hlavnému kontrolórovi písomnú správu.

Mestskému zastupiteľstvu Mesta Banská Bystrica výsledok kontroly je predkladaný v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Banská Bystrica dňa 9. júna 2014

Ivan Petrovič
hlavný kontrolór mesta